

poznan, gotovo pa predrzen goljuf. Varujte se tedaj vsi, kateri se s konji v mesto vozite, da ne zmenjate lepih konjev s slabimi.

Jožef Kmetič
kmet na Štraleku.

Iz celjske okolice. Pretečeni teden bi se zamogel imenovati „teden šolskega veselja“, ker v tem tednu so se začele počitnice za ljudske učitelje. Nove šolske postave so ljudskim učiteljem počitnice za dva tedna priškrenole. To je jako neugodna naredba za učitelja. Blizu na vseh drugih šolah je gledé počitnic ostalo pri starem, la na ljudskih šolah so pristižene. Na dalje so ubogemu učitelju naložili na hrbet gosposk, kakor Hrvatv v kladi „batin“. Pred vsem ima naj manje 8 krajnih, potem 9 okrajnih, in nad tote še 12 deželnih svetovalcev. K tem pridejo nezadovoljni stariši, posebno kočlarji, osebenjaki, matere „pankertskih“ otrok; vsaki si že domišljuje, da ima po svoji izobraženosti pravico se nad njim hudovati in zabavljati, ako je njegovega paglavca le hudo pogledal. Delokrog šolskih svetov je prav različen, tako da vsled postav, ukazov itd. prvi, t. j. krajni š. svet nima skoro nobene druge pravice, kakor plačevati. V pojasnilo naj tukaj le dva izgleda zapišem. Po postavi ima krajni š. svet pravico izmed prositeljev za šolsko službo ti si izbrati, in jih pošlje po okr. š. svetu do deželnega, kajti deželni šolski svet ima pravico učitelje imenovati. Pa že okr. š. svet sklepe krajnega prevrže, in, da deželni š. svet tudi svojo gospodstvo pokaže, pogosto tá ne imenuje ne od krajnega ne od okrajnega sveta priporočenega in zaželjenega moža za učitelja, ampak tistega, katerega sam hoče. Drugi zgled: Po šolski postavi ima krajni š. svet pravico, šolsko leto skleniti ali z očitno skušnjo ali z šolsko veselico, ali pa brez obojega, t. j. da učitelj z načelnikom kr. sveta šolarjem pove: „dones je šolsko leto končano“. Vse to pa mora okr. š. svetu vestno naznaniti. Odloči se krajni š. svet za eno ali za drugo, okrajni š. svet mu bo skoro vselej njegov sklep zavrgel in kaj druga zavkazal, kajti koliko glav, toliko misli in gospodov, in gospoda rada zapoveduje. Nove šolske postave so napravile učiteljem toliko sitnob in zaprek, da le težko opravljajo službo organistov. Z tem pa učitelji niso zadovoljni. O tem bi se dalo veliko pisati. Veliko težavo delajo šolske postave tudi starišem, ker jim zapovedujejo svoje otroke do končanega 14. leta v šolo pošiljati. Ta postava se da v mestih dobro spolnovati, ne pa na deželi, kder morajo otroci po 2 uri daleč v šolo hoditi; 10—12 let star deček ali deklica zamore doma pomagati pri vsakem delu. Ako pa hodi v šolo, v kateri se dopoldne in popoldne isti otroci podučujejo, pogrešajo doma otroške pomoči blizu celi dan; tudi se odvadijo dela, in postanejo lenubi in potepuhi.

Od Penuce. Večkrat se je že poročalo v „Sl. Gosp.“ o vspehu, s kojim vodijo šolske sestre dekliško šolo pri sv. Petru pod Mariborom; vendar ne bo odveč, ako se zopet kaj o njej objavi, naj

bi bilo to neotrudljivim voditeljicam v zadostilo za njihovo težavno pa blago delovanje, vsem odgojiteljem in prijateljem mladine pa v spodbudo, podpirati in zagovarjati šolo, v koji se ženska mladež ne uči samo šolskih predmetov na pamet, nego se njej plemeni tudi srce; kratko: naj se razvé, da vkljub vsemu liberalnemu mrzenju do šolske odgoje pod duhovnim vodstvom, se tukajšnja mladina v dekliški šoli vsestransko dobro izobrazuje. Poduk zadostuje tudi najbolj stroгим tirjatvam, kar so pričali lepo vredjeni odgovori malih deklic iz zemljepisja, zgodovine, računstva itd. V posebni izbi je bilo razstavljeno razno delo pletenja, šivanja, vezenja itd., katero so deklice med letom napravile, in ga sedaj domu odnese svojim starišem v dokaz, da so se marsičesar koristnega tudi o ženskem rokodelstvu naučile. Bil je ta dan izpit tudi pri fantih, ker je krajni šolski svet to želel. G. podučitelj Šteger je v prav lepi in čedni slovenščini deco izpraševal, med tem, ko je g. nadučitelj z res strašnimi germanizmi pometal, pa tudi slovenske besede tako nevkretno zavijal, da se nam je zdelo, kakor da se sicer kot učenik čislal gospod nalašč iz naše lepe slovenščine norca dela. Tem veselejši je bil vtis, katerega je pri poslušalcih napravila dekliška šola: snaga po šolskih izbah, čedno napravljene učenke, njih lepo obnašanje, radost, ki se njim je brala na nedolžnem obličju, ljubeznjivo ravnanje učiteljic, vse to nam je pričalo o blagonsnem duhu, kateri tukaj veje. Velika sreča je za deklice, katerim je dano tako šolo obiskovati in stariši, kateri svojim otrokom kaj takega oskrbeti zamorejo, bodo jim najboljše doto zapustil.

Kar so nam še hude in nevarne vjime v goricah pustile, to nam hočejo sedaj ponočni klateži pobrati. V nekterih večerih jih pride po 20 in še več skupaj z vriskanjem in streljanjem iz pištol, in napadajo gorice ter zobljejo grozdje in si ga še seboj nesejo. Gorje pa vinogradniku, ako se predrzne izpod svoje strehe, da bi hudobneže odganjal; vbogi posestnik nima orožja, da bi svoje imetje branil, ovi ponočnjaki so pa vsi dobro obožani. Zadnjo soboto večer 15. t. m. so ponočni klateži vinogradnika pograbili, kedar je skozi vrata pogledal in ga natepli. Hudobneži dobro vedó, da se jim nič hudega zgoditi ne more, če jih tudi kdo toži; namesto ostre in pravične kazni najdejo v zaporih še dobro postrežbo, vbogi poškodovanec pa nima druga, kakor dosti potov in sitnob.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar so v Košicah na Ogorskem ogledovali velike vojaške vaje in 11 t. m., ki je bil god ruskega carja, pri obedu zdravico napili rekoč: „pijem na zdravje svojemu dragemu prijatelju in zavezniku cesarju ruskemu Aleksandru II. čegar god dnes obhajamo: Godba

je zagodila rusko himno. Ta velevažna novica je turkoljubne Magjare itd. silno poparila ter so jih magjarske novine komaj vtolažile z poročanjem, da baje cesar niso rabili besede: zaveznik. No, to je vse jedno, nam je že dosti beseda „prijatelj“, ker nam kaže, da turkoljubi ne bodo Avstrije spravili na turško stran. — Liberalna večina državnih poslancev bo bržčas 4 nove davkarske postavice sprejela in ljudem do 400 fl. dohodkov naložila dohodninsko dačo. To bo za mnogo ubožniših ljudi silnejša dača, kakor jo plačujejo na Pruskem, kder so do 857 fl. takega davka prosti; naše libe. alno gospodstvo nam je torej stroške pomnožilo, dolgove povikšalo tako, da 100 milijonov goldinarjev samo državnih obresti plačujemo, in naposled nam še novih dač nalaga. — Na Dunaju stavijo sedaj na državne stroške velikansko palačo, da bodo v njej državni poslanci zborovali; stala je do sedaj 2,200 000 fl. in še ni dozidana. — Deželni odbor kranjski je ministre poprosil, naj podpira napravo železnice iz Ljubljane prek Dolenskega na Hrvatsko; tudi je izrekel željo, naj bi se na Kranjskem vpeljala enaka postava zoper pijančevanje, kakor je na Gališkem. — Ogerski zbor je začel 15. sept. zopet zborovati in Magjari se v njem močno za Turka zanimajo. — Hrvatski sabor je sprejel postavo zoper oderuhe; postavno se bo ondi le 8% obresti tirjati smelo. Avstrijske ladje dovzajajo v Metkoviče v Dalmaciji mnogo streliva in živeža, kar kaže da bode Avstrija prej ali selej vendarle zasela Hercegovino in Bosnijo.

Vnanje države. Bismark se je mudil v Gašteinu in bo imel z našim ministrom Andrassy-jem dogovore v Salzburgu. Nemški katoličani so v Würzburgu obhajali sijajen shod, pri katerem so sklenoli srčno in stalno boriti se za pravice sv. katoliške Cerkve in celo posebno za katoliške šole. Nove volitve na Francoskem bodo 14. oktobra in že sedaj se vidi, da bodo Gambettovi republikanci bržčas propali, z tem pa tudi borba zoper katoliško vero. — Angleških oficirjev je mnogo šlo Turkom pomagat; neki obrst Baker komandira 3 škadrone samih angleških jezdecev. — V Atenah je grški admiral in minister Kanaris naglo umrl, to je velika zguba za Grke. Srbi se čedalje bolj orožajo, Turku pa pravijo, da ne mislijo na boj. Rumunski knez je Rumunijo proglasil neodvisno od Turčije in se hrabro vojskuje zoper Turka.

Ruski-rumunski-črnogorski-turški boj.

Neizmerno krvav je bil pretečeni teden, vendar le deloma je zmagala krščanska slovanska reč. Pred vsem omenimo, da so Črnogorci v Nikšiću zaplenili 12 lepih Krupovih kanonov in izganjajo ž njimi sedaj Turke zaporedom iz trdnjav, mest in šanc; vzeli so Presjeko, Bilek in Korabico na severni strani, na južni je pa Savo Jakob napadajoče Turke tako krepko zgrabil pri Lješ Kempolju, da jim je ubil 172, ranil blizu 400, ostale pa zapodil v Podgorico; še huje natepel je

vojvod Sočica turškega Hafiz-pašo pri Jezeru; 600 Turkov je palo, 100 vlovljenih, 3 kanoni zaplenjeni. Ali črnogorske zmage bodo Slovanom koristile le, če se Rusom posreči zlomiti turško silo, kar bo le po strašnem krvi prelivanju mogoče. Kajti Turk se bori kot ljuta zver, orožan z najboljšim angleškim orožjem; dokaz temu je tretji ruski napad na Plevno, ki je le deloma uspeh imel. Bilo je pa tako: 6. 7. 8. in 9. sept. se je samo z kanoni streljalo; Turki so skušali večkrat vedno bolj bližajoče se jim ruske baterije z bajonetom vzeti, bili so pa vselej strašno zbiti nazaj; 10. sept. se je Skobolev postavil na višini proti jugu od Plevne in je začel iz nje grozno streljati; Turki so ga zastoj skušali pregnati; od severne strani so pa pritiskali Rumuni; 11. sept. zgodaj se je začel občni napad na Plevno: Skobolev, Zotov, Krifdenner in knez Karol so zaporedom 7krat z vso silo naskočili 14 turških velikih šanc; ali vsa hrabrost in junaštvo je bilo zastoj; ko so bliže šanc prišli, jih je obsula toča turških krogelj, puške so tako naglo pokale, kakor da bi kdo silno na boben bobnal; do 5. ure zvečer so Turki odbili vse ruske in rumunske napade, edini general Skobolev, ki se je najhrabejše bojeval jih je vrgel iz 3 šanc; car se je žalosten vrnil iz bojišča, ko proti 7. uri 3 bataljoni Rumuncev in 2 regimenta Rusov še enkrat naskoči glavno turško šanco nad vasjo Grivico; v prvem naskoku so vzeli 2 menjši šanci, ki ste pristop k velikej branile; sedaj zbere za bližnjim logom general Schliter 4 bataljone Arhangeljskega regimenta, vsi pokleknejo, molijo in dobijo sv. odvezo; potem zadoni ruska himna in general zajaha pred regiment rekoč: „vojaci, sedaj velja ali zmagati ali poginoti; preden se solnce skrrije za goro, mora šanca naša biti; naprej!“ In res v par minutah potem je šanca bila v ruski oblasti, Schliter in mnogo vojakov pa mrtvih. V strašni šanci so zaplenili 5 kanonov in 2 zastavi, drugo so Turki vse odpravili. Drugi den 12. sept. so Turki z vso silo napadali Skobeleva in 2 šanci zopet pridobili nazaj, iz 3. pa ga niso mogli pregnati; jednako se jim je zgodilo 14. sept., ko so hotli Grivico zopet vzeti, ali ruske kroglje so jih grozno zbile nazaj. Boj je bil strašan; Rusi štejejo od 7.—14. sept. 300 oficirjev in 12.000 vojakov mrtvih in ranjenih; toda večina je malo ranjena; mrtva ostala sta dva generala: Schliter in Dobrovolski; Rumuni so zgubili 60 oficirjev in 3000 vojakov. Grivico so Rusi močno utrdili in mečejo iz nje bombe in granate v Plevno, ki je skoro vsa pogorela; več magacinov smodnika se je Turkom unelo. Vendar preden Rusi Turka iz nje preženejo, še bo teklo mnogo krvi. V Šipki je Sulejman 17. sept. napal ruske šance, bil je pa zopet vržen nazaj in je zgubil veliko ljudi. Mehemed-paša je cesarjeviča potisnil proti Bjeli, kder je ta močno zašancan. Šakir-paša hiti od Zofije z 32 bataljoni Osman-paši v Plevno na pomoč, ker je temu začelo manjkati živeža in streljiva.

Smešničar 38. V nekem mestu je prebival sila skop bogatin. Malokedaj je komu kaj dal in skoro nikoli ni povabil znancev in prijateljev, še domačim ni privoščil veselega dne, čeravno je bilo vsega obilo. To je čez nekaj časa njegovo kuharico razdražilo tako, da mu je službo odpovedala. To pa skopinu vendar ni bilo prav in torej nevoljen vpraša kuharico: zakaj me zapuščas? Onajmu pa odgovori: gospod, jaz se močno bojim, da če še več časa tukaj ostanem, kuhanje, kterega sem se naučila, popolnem pozabim!

Razne stvari.

(*Sv. Oče Pij IX.*) so prav čvrsti in zdravi, kakor poročata romarja č. g. špiritual Ogradi in mestni kaplan v Celju, č. g. Žičkar, ki sta te dni srečno domu prišla iz Italije, torej je vse lažjivo kar so liberalni listi o popolnem hiranju in smrti papeža pisali.

(*Za po toči 18. avg. poškodovane*) je fara Ribniška darovala 3 fl. 10 kr., č. g. kanonik Modrinjak 4 fl. in milostljivi knezoškof zopet 50 fl.

(*Duhovnih vaj v Slatini*) se je z milostljivim knezom in škofom vred udeležilo 65 duhovnikov. Vodja jim je bil č. o. Peter Meilinger, dominikan iz Gradca.

(*Službensko doklado*) so dobili nadučitelj v v Črešnovcih g. Budna, učitelj Schrei in Kristl.

(*Obsojeni v ječo*) so Alojz Jurhan v Selcih 10 let, ker je peka Mihariča oropal in sklal, Ana Novakova, viničarica v Mihalovcih 13 let, ker v možki obleki in našemana pretepla tasta in taščo ter jima uzela 120 fl.

(*Ljubenski župan*) v savinski dolini je od c. k. glavarstva odstavljen. Novi župan je g. Martin Cizej, priden narodnjak.

(*Banka Slovenija*) likvidira ugodniše, kakor je nekaj časa bilo slišati. Novih vplačil ne bo treba; nekaj malega še bo ostalo.

(*Spremembe v Lavantinski škofiji*) Č. g. Val Kranjc pride za kaplana k sv. Jedert poleg Laškega.

Loterijske številke:

V Gradcu 15. septembra 1877: 67 36 71 25 86.

Na Dunaju " " 28 71 59 87 44.

Prihodnje srečkanje: 29. septembra 1877.

Zimska pšenica

(Probsteier Winter-Weitzen)

zimsko žito (rž), (Probsteier Winter-Roggen) in zimski ječmen, silno lepo, čisto in debelo prigrroča za seme

M. BERDAJS v Mariboru.

PRESELITEV PRODAJALNICE.

Slavnemu občinstvu, kateremu za skazano mi zaupanje dostojno zahvalo izrekam, nanznanjam, da se z svojim podvzetjem 1. oktobra t. l. preselim v hišo

 gospé Payer-jeve, v srednji gosposki ulici,

kder je moj prednik g. **August Thiel** več let svojo prodajalnico imel.

Prilčno moje preselitve se bo vsa zaloga blagá slrbno prebrala in pomnožila ter si dozvoljujem sledeče reči priporočiti:

cele garniture, križece iz zlata in srebra, medaljone, srebrne verižice, zlato verižice za gospé in gospode iz slavno znane fabrike g. Bolzani-jeve v Beču, potem uhane, prstane, naprstnike, pripone, naročnike, tobačnice, nože, vilice, kozarčke, solnike, sladkornike, kleščice za sladkor, skledice za sad, zajemnike pri mleku in juhi, cedilnike, čašice za čaj itd. itd.

Popravila rad sprejemam in točno zvršujem.

Staro zlato in srebro kupujem pa tudi z novim zamenjavam.

HENRIK SCHÖN,

juvelir, zlatar in srebrnar

v MARIBORU, v spodnji gosposki ulici šte. 10.